

MALİYET MUHASEBESİ

Prof. Dr. Kadir Gürdal

AÜ Siyasal Bilgiler Fakültesi

e-posta: kadirgurdal@ankara.edu.tr

GİDERLERİN SINIFLANDIRILMASI

Çeşitlerine Göre:

- İlk Madde ve Malzeme Giderleri
- İşçi Ücret ve Giderleri
- Sigorta Giderleri
- Elektrik Giderleri
- Doğalgaz Giderleri
- Kira Giderleri
- Vergi, Resim ve Harçlar
- Amortismanlar ve Tükenme Payları
- Finansman Giderleri

GİDERLERİN SINIFLANDIRILMASI

Mamullere Yüklenmelerine Göre:

- **Direkt Giderler:** Belirli bir mamul veya hizmetin üretim maliyetine doğrudan doğruya herhangi bir dağıtım anahtarı kullanmadan yüklenebilen giderlerdir.
- **Endirekt Giderler:** Belirli bir mamul veya hizmetin üretim maliyetine doğrudan doğruya yüklenemeyip, bir takım dağıtım ölçüleri yardımı ile yüklenebilen giderlerdir.

GİDERLERİN SINIFLANDIRILMASI

İşletme Fonksiyonlarına Göre:

- Satın Alma Giderleri
- Üretim Giderleri
- Araştırma ve Geliştirme Giderleri
- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri
- Genel Yönetim Giderleri
- Finansman Giderleri

ÜRETİM GİDERLERİ

Üretim Giderleri:

- İlk Madde (Hammadde) ve Malzeme Giderleri
- İşçilik Giderleri
- Üretimle İlgili Diğer Giderler (amortisman giderleri, sigorta giderleri, enerji giderleri vb.)

ÜRETİM GİDERLERİ-İlk Madde ve Malzeme

Üretimde kullanılan ilk madde (hammadde) ve malzemeler üretilen mamulle ilişkilerine göre iki şekilde değerlendirilir:

Direkt ilk madde (hammadde) ve malzeme: Üretilen mamulle doğrudan ilişkisi kurulabilen, mamulün temel maddesini oluşturan, miktar ve tutar açısından önemli bir büyüklük oluşturan ilk madde (hammadde) ve malzemelerdir.

Bu tür ilk madde (hammadde) ve malzemeler mamulün üretiminde ana girdilerdir.

ÜRETİM GİDERLERİ-İlk Madde ve Malzeme

Endirekt ilk madde (hammadde) ve malzeme:

Üretimle ilgili olarak kullanılan ancak üretilen mamullerle ilişkisi doğrudan kurulamayan, mamulün maliyeti içinde miktar ve tutar olarak önem taşımayan hammadde ve malzemelerdir.

Yardımcı malzemeler: Üretilen mamulün içerisinde olan ancak miktar ve tutar olarak önem taşımayan, maliyetlerinin ayrı olarak hesaplanması mümkün veya ekonomik olmayan malzemelerdir.

İşletme malzemeleri: Üretim ile ilgili olarak kullanılan ancak üretilen mamulün içinde bulunmayan malzemelerdir. Bununla birlikte üretimin aksamadan sürdürülmesi için işletme malzemeleri gereklidir.

ÜRETİM GİDERLERİ-İŞÇİLİK

Üretimde doğrudan veya dolaylı olarak çalışan işçiler için ödenen ücretler işçilik giderlerini oluşturur. Üretilen mamulle ilişkisine göre işçilikler ikiye ayrılır.

Direkt işçilik: Mamulün üretilmesinde doğrudan çalışan işçilere ödenen ücretlerdir.

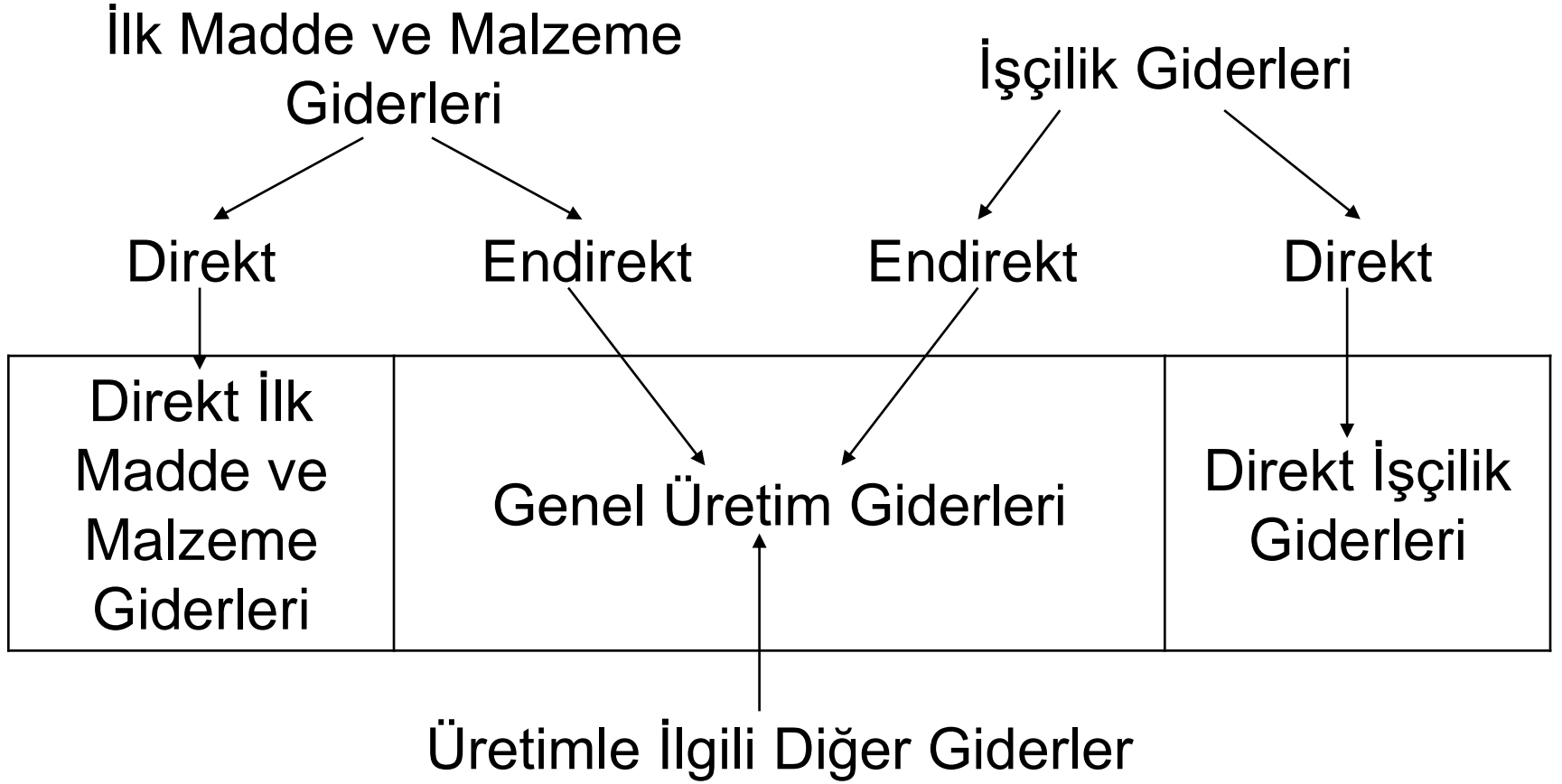
Endirekt işçilik: Direkt işçilik dışında kalan tüm işçilik unsurları endirekt işçilik kapsamındadır. Bu işçilik giderleri, belirlenen ölçüler kullanılarak mamullere yüklenir çünkü bu işçiliklerinin ne kadarının hangi mamul için yapıldığını saptamak zordur.

ÜRETİM GİDERLERİ-Diğer Giderler

Hammadde ve malzeme giderleri ile işçilik giderleri dışındaki üretimle ilgili diğer tüm giderler bu grupta toplanır.

Bu giderlerin tamamının üretilen mamullerle ilişkisi dolaylıdır. Ortaya çıkan giderlerin hangi mamuller için ne kadar kullanıldığı çeşitli ölçüler kullanılarak saptanır. Bu özellikleri nedeniyle bu giderler endirekt giderler olarak nitelendirilir.

ÜRETİM GİDERLERİ



GİDERLERİN SINIFLANDIRILMASI-Üretim Hacmi

Üretim Hacmiyle İlişkilerine Göre:

- Sabit Giderler
- Değişken Giderler
- Yarı Değişken Giderler
- Yarı Sabit Giderler

GİDERLERİN SINIFLANDIRILMASI-Üretim Hacmi

Sabit Giderler: Belirli bir zaman dilimi ve faaliyet hacmi içinde, faaliyet hacmindeki artış ve azalışlardan etkilenmeyerek aynı kalan giderlerdir.

Bu giderler, kısa dönemde faaliyet hacmindeki dalgalanmalardan etkilenmezler. Bu nedenle kısa dönemde sabittirler. Uzun dönemde söz konusu giderler değişkenlik gösterebilir.

Sabit giderler belli bir faaliyet hacminde ve belirli bir dönemde toplam olarak sabit olan ancak birim başına değişken olan giderlerdir. Faaliyet hacmi arttıkça birim başına düşen sabit gider azalır.

GİDERLERİN SINIFLANDIRILMASI-Üretim Hacmi

Değişken Giderler: Faaliyet hacmiyle doğru orantılı olarak artan veya azalan giderlerdir. Faaliyet hacmi sıfıra düştüğünde bu giderler de kendiliğinden ortadan kalkar.

Değişken giderler birim başına sabit, toplam olarak değişken giderlerdir.

GİDERLERİN SINIFLANDIRILMASI-Üretim Hacmi

Yarı Değişken Giderler: Faaliyet durduğunda tamamen ortadan kalkmayan ancak faaliyet hacmine bağlı olarak artan veya azalan giderlerdir. Bu giderlerin bir bölümü sabit, bir bölümü ise değişkendir.

Yarı Sabit Giderler: Belirli faaliyet ve zaman aralığında sabit olan fakat bu aralık aşıldığında sıçramalar gösteren ve yeni aralıkta sabit kalan giderlerdir.